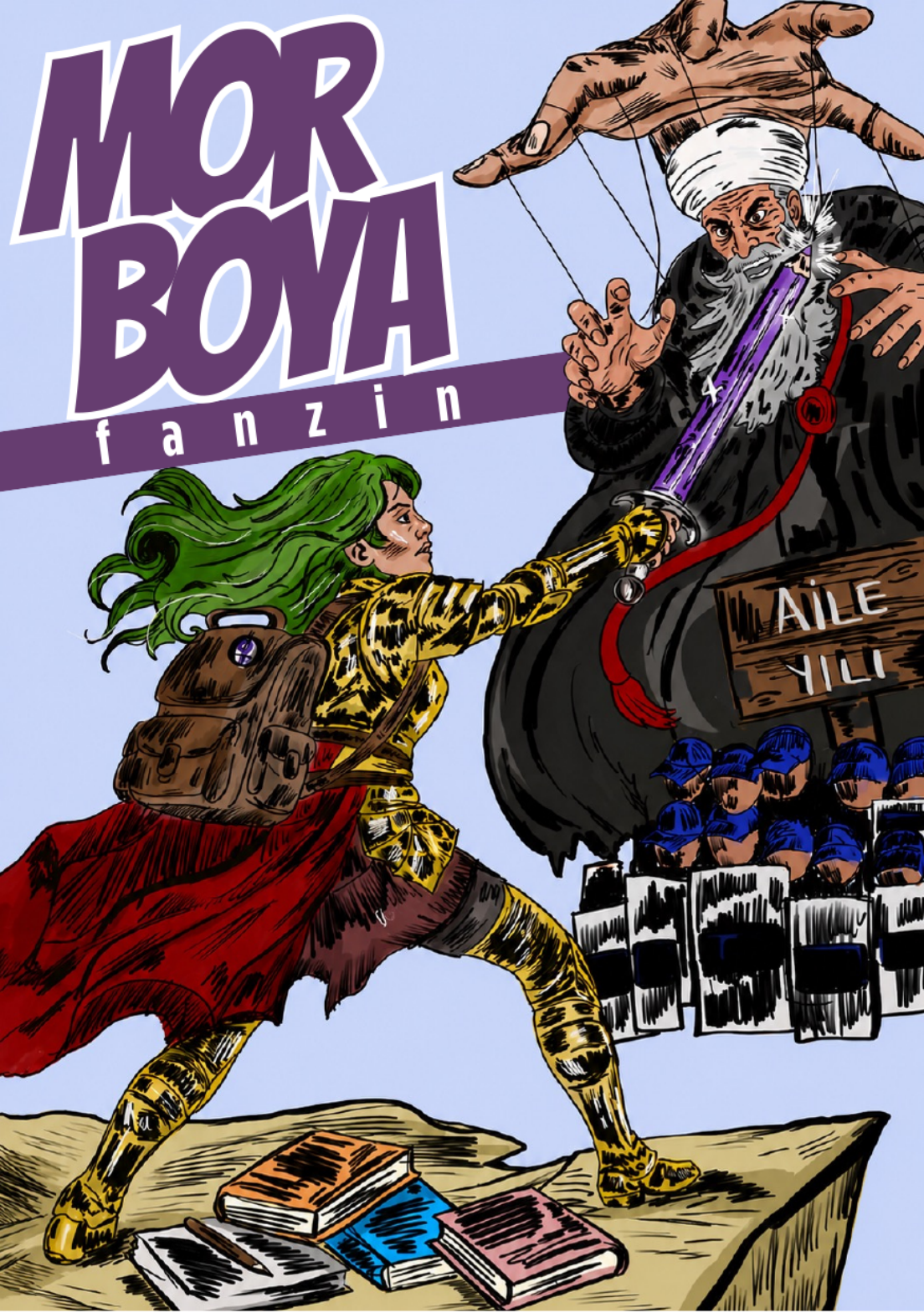

MOR BOYA

fanzin

3 Merhaba

4 İnternet
Estetikleri

6 Cinsiyet Eşitsizliği:
Bir Toplum Gerçeği

8 Mor Bülten

11 Zapt Edilemeyen
Bedenler

13 Mental Load Nedir ve
Neden Kadınlar
Bundan Daha Çok
Etkilenir

14 İsmi Değişti, Peki Ya
Geriye Kalan Her Şey

Üniversiteli
kadınların
yayın organı
Mor Boya
Fanzin
kampüsünde!

Parasızdır.

Neden Mor Boya?

Erkek şiddetini, tacizi, kadın düşmanı uygulamaları, gericiliği teşhir ettiğimiz, öz savunma uyguladığımız bir mücadele aracıdır Mor Boya!

Fiziksel olarak tacizcilere, kadın düşmanlarına, gericiilere, faillere uyguladığımız Mor Boyayı aynı amaçla kalemimize de aldık.

MERHABA

ve hoşgeldin!

Biz, farklı farklı üniversite ve bölümlerden bir araya gelen kadınlarız. Tabii bizi bir araya getiren “şeyler” var. Sorgulamamız, konuşmamız ve yerine koymamız gereken “şeyler”.

“O ”şeyler” ne mi? Yaşıyorsun, üniversitelerimiz tacizin ve şiddetin aklandığı arka bahçeler haline getirilmiş, müfredatlarımızın dili “erkekçe”. Bunları tartışabileceğimiz hatta bir araya gelebileceğimiz, dayanışma kurabileceğimiz alanları teker teker kaybediyoruz.

İşte burası o “erkeklik” içerisinde kendimizi var edeceğimiz alan. Edebiyattan sanata, bilimden spora, teknolojiye kadın kadın konuşup tartışacağımız yer. Hayır, “Orası dursun da biz farklı bir yere geçelim” değil; temeli, tam da o erkekliğin içerisinde.

Tamamen kendi emeğimizle çıkarttığımız bu fanzinde buluşmanın heyecanı içerisindeyiz.

**Bu heyecana ortak olan kadın arkadaşım,
tekrardan hoşgeldin! Burası senin alanın.**

İnternet Estetikleri

Estetiğin sözlük anlamı “*sanatsal yaratının genel yasalarıyla sanatta ve hayatta güzelliğin kuramsal bilimi; güzel duyu.*” olsa bile bugün estetik dediğimiz zaman akıllara sosyal medya ve beraberinde getirdiği bazı görüntüler ve yaşam tarzları geliyor.

Artık estetikten anlaşılan sanatsal bir ilham olmaktansa birbirine benzer görseller ve yüzeysel kategorizasyonlara indirgenmiş durumda. Bir temellendirmeye ihtiyaç duymadan bir araya getirilmiş bazı fotoğraflar, kıyafetler ve hatta şarkılar pek çok akılda aynı yere atf yapıyor. Tüm bu “şey”ler insanlar benzer durumlarda sınırlandırmakla beraber bir “*alt kültür*” yaratımı gerekmeksizin bir aidiyet hissi, yaşam tarzı ve kültürel bir görüş katmaya yanyor. Bu estetikler neyin güzel görüldüğünden ziyade o estetiği edinen kişide bir kimlik edinimini ortaya çıkarıyor.

Bir estetiğin öğelerine sahip olarak çevrendeki insanların birinin nasıl görüldüğüne ilgilenecek edindikleri kimlik beyanı girilen -kadınlar için de kısıtlı olan- sosyal ortamlarda *konforlu bir kategorizasyon* sağlıyor. Ancak bu konforlu kategorizasyon, aslında kadınlar için gitgide daralan kamusal alanın yarattığı bir mecburiyettir. Özellikle kadınların kampüslerde, sokaklarda ve meydanlarda özgürce var olabileceği, okuma ve tartışma ortamına ulaşabileceği, hiyerarşiden arındırılmış fiziksel sosyal alanlar sistematik olarak tasfiye edilmektedir. Üniversite kampüslerindeki kulüplerin aktivitelerinin sınırlandırılması ve

öğrencilerin ticari bir ilişkiye girmeden ücretsiz bir şekilde sosyalleşebileceği kamusal alanların inşası her geçen gün daha da zorlaşmaktadır. Bu alan daralması da kültürel üretimin en azından fiziksel kısmını büyük ölçüde sınırlandırmıştır. Bu kültürel açlığı doldurmanın kolay yollarından biri dijital estetiklerin (Cottagecore, Dark Academia, vb.) sunduğu ‘sanal sığınaklarda’ dindirmeye çalışmaktadır.

Bu noktada estetik, sadece bir görüntü yönetmenliği değil, gasp edilen kamusal alanın dijital bir tazminidir. Bu kendini ifade etme biçimi “alt kültür” den çok daha farklıdır.

Tarihsel olarak alt kültürler fiziksel mekanlarda filizlenen, kolektif bir direnç odağı olan ve sisteme karşı somut birer ideolojik duruş sergileyen yapılarıdır. Bir alt kültüre ait olmak sokağı paylaşmayı, ortak bir ritüeli yerine getirmeyi ve sınıfsal bir dayanışmayı gerektiriyordu. Oysa bugünün internet estetikleri, bir ‘alt kültür’ yaratımı için önemli olan o kolektif eylemlilikten yoksundur. Alt kültürler kamusal alanı zorlayan politik özneler üretirken, internet estetikleri sadece görsel bir aidiyet sunan -belki zaman zaman ataerkil ve kapsayıcı olmayan ‘kültürel’ davranışlar yaratan - ancak sistemle çatışma potansiyeli düşük olan tüketim özneleri yaratma riski taşır.

Bu riskin problematik örnekleri vardır. “Old Money” ve “Clean Girl” estetikleri problematik olarak örnek verilebilecek örneklerden biridir. “**Clean Girl**” estetiği sadece pürüzsüz bir cilt veya minimalist bir giyim tarzı değildir o, kadını sürekli bir özenetim ve hijyenik bir disiplin altında tutan bir kurgudur. Bu temizlik ve doğallık vurgusu aslında en yüksek maliyetli ve zaman alıcı performanslardan biridir. Pahalı cilt bakım rutinlerine, spor salonu üyeliğine ve “zahmetsiz” ulaşması gereken boş zamana sahip olmayı gerektirir. Bu durum, sömürülen ve yoksullaşan genç kadının ulaşamayacağı bir standart belirleyerek, sınıfsal uçurumu “bakımlı-bakımsız” ikiliği üzerinden estetik bir kılıfı meşrulaştırır. Dahası, bu estetik, beyaz ve Avrupa merkezli güzellik standartlarını makbul olarak kodlayarak zaten siyahi kadınları dışlarken “makul güzellik standartlarındaki” kadınlar bunlara sahip olduğunda övgüyle sahip çıkarak ırksal bir dışlamayı da beraberinde getirir.

Benzer şekilde “**Old Money**” estetiği, tarihsel sömürgecilik ve sınıfsal tahakkümle birleşmiş sermayenin görsel olarak romantize edilme şeklidir.

Gençlerin kampüslerde kütüphaneye veya ücretsiz bir kahveye erişimi bile kısıtlanmışken, elitlerin kapalı kulüplerine ve lüks yaşam tarzlarına öykünmesi, içinde buldukları sınıfsal bilinci ehlileşiren bir etkene dönüşür. Bu estetik, zenginliği, doğuştan gelen bir *zarafet ve üstünlük* olarak sunarak hiyerarşiyi doğallaştırır.

Daralan kamusal alanın yerini alan bu görseller gençleri kolektif bir hak arayışından koparıp sistemin en tepesindeki sömüren sınıfa dair bir aidiyet hissine sebep olur.

Sonuç olarak, bugün "estetik" adı altında pazarlanan bu yapılar bireyi yalnızlaştıran sanal sığınaklardır. Alt kültürlerin dayanışma ruhu yerini ekranlardaki bireysel ve kusursuz yaşam tarzlarına bırakmıştır.

Yağmur, Koç Üniversitesi

Cinsiyet Eşitsizliği: Bir Toplum Gerçeği

Yüzyıllar boyunca kadınlar sosyal, hukuki, psikolojik ve tıbbi ayrımcılığa maruz kaldı. Kitle bilincine göre kadınların yaşadığı bu ayrımcılık, genellikle erkeklerin kadınlardan fiziksel olarak daha güçlü olması stereotipine indirgenir, ancak bu algı dar ve tek taraflıdır.

Cinsiyet eşitsizliğinin nedenleri ve sonuçları göz önüne alındığında, kadınların gördüğü bu kötü muamele sosyo-kültürel bir olgudur. Kadınların sosyal konumu bazı devletlerce küreselleşme ve uluslararası bir hale geldiğinde bu sorunun farkındalığının gelişmesi nedeniyle iyileştirilmeye çalışılsa da toplumsal cinsiyet eşitsizliği hala yaşamın birçok alanında mevcuttur.

Cinsiyet eşitsizliği esasen sosyal ve kültürel faktörlerce belirlenir. Bu, kadın ayrımcılığının erkeklerin ve kadınların toplumsal normlarına göre belirlenmiş rollerince oluştuğu anlamına gelmektedir.

Din ve yaşanılan toplumun sosyo-kültürel yapısı kadınların gördüğü muamelede önemli bir rol oynar. Kadın ayrımcılığının kültürler ve gelenekler tarafından nasıl desteklendiğinin en iyi örneklerinden biri de namus cinayetleridir. Bu uygulama halen daha birçok İslam ülkesinde görülmektedir. Bu geleneğin kurbanları gene kadınlar olurken erkekler ise katil rolünde yer almaktadır. Namus cinayeti eylemi, İslam'ın kadınlar halen daha bir mülk gibi gördüğünü gösterir. Böyle bir tutumla baş edilmenin zorlu yanı sıra kadınların toplumdan dışlanması ve kadınların erkeklere bağımlılığını teşvik eden birçok dini ve sosyal gelenek tarafından haklı çıkarılmasıdır.

Sorun, kadınların toplumdaki konumlarını etkileyen asıl faktörlerin geleneklerin, yasaların ve kurumların patriyarkal sistemden yana olması ve erkek merkezli fikirlere dayanmasıdır.

Erkeklerin kadınlar üzerindeki egemenliği yalnızca aile gibi sosyal kurumların hiyerarşik yapısıyla ilişkili değildir. Bu erkek egemen sistem; siyasi, finansal ve hukuki kurumları da olumsuz yönde etkiler. Son çalışmalar siyasi sistemin patriyarkal temelde olduğunu ve siyasi sistemlerin kadınların çıkarlarını ve taleplerini dışlama eğiliminde olduğunu, bunun kadın temsilcilerin sayısını siyasette düşük tutmaya yardımcı olduğunu iddia etmektedir.

Bunun yanı sıra, birçok devlette kadınlar mali bağımsızlık fırsatından mahrum kalmaktadır, yoksulluk içinde yaşamakta ve sınırlı sayıda ya da hiçbir hakka sahip olamamaktadır. Buna dayanarak, geleneksel sosyal dünyada kadınların görüşünde kadınların toplumda ikincil bir statüye sahip olduğu, erkeklerin ise birincil statüde olduğu bir gerçektir.

Erkeklerin kadınlar üzerindeki egemenliği yalnızca aile gibi sosyal kurumların hiyerarşik yapısıyla ilişkili değildir. Bu erkek egemen sistem; siyasi, finansal ve hukuki kurumları da olumsuz yönde etkiler.

Son çalışmalar siyasi sistemin patriyarkal temelde olduğunu ve siyasi sistemlerin kadınların çıkarlarını ve taleplerini dışlama eğiliminde olduğunu, bunun kadın temsilcilerin sayısını siyasette düşük tutmaya yardımcı olduğunu iddia etmektedir. Bunun yanı sıra, birçok devlette kadınlar mali bağımsızlık fırsatından mahrum kalmaktadır, yoksulluk içinde yaşamakta ve sınırlı sayıda ya da hiçbir hakka sahip olamamaktadır. Buna dayanarak, geleneksel sosyal dünya görüşünde kadınların toplumda ikincil bir statüye sahip olduğu, erkeklerin ise birincil statüde olduğu bir gerçektir.

Örneğin Arap Dünyasında yapılan çalışmalar kadınların halen daha istihdam, eğitim, sağlık ve sosyal yaşamın diğer yönlerinde erkeklere nazaran dışlandığını ve cinsiyet farklılıklarının belirgin bir şekilde devam ettiğini göstermektedir. Çoğu İslamcı siyasette yetkililerin önyargıları ve hukuki karar alım süreçlerinde kadınların ihtiyaçlarını dikkate almamakta ve tüm vatandaşlara eşit haklar sağlamak için gerekli olan bilgi ve isteğe sahip olmadıkları görülmektedir. Günümüzde özellikle pekçok ülkede eğitim gibi konularda iyileştirme çalışmaları sağlanmaya başlasa da iş fırsatlarındaki eşitsizlik halen daha çok büyük. Buna yönelik olan mevcut politikaların ilerletilmesi gerekmektedir. Bunun gerçekleşebilmesi için hükümetlerin kadınların haklarını ve ihtiyaçlarını da göz önüne almalı ve önemsemelidir.

Cinsiyet eşitsizliğinin asıl sebebi, küresel toplumun tarihsel ve kültürel gelişimi tarafından belirlenir. Yaygın olarak kabul edilen sosyal uygulamaların da örtük bir şekilde de olsa bu cinsiyet eşitsizliğini desteklediği açık bir gerçektir. Bununla birlikte günümüzde bile bu ayrımcılık hala devam etmekte ve topluma zarar vermektedir, bir değişim gerektiği kesindir.

Cinsiyet eşitsizliğinin toplumsal bilinçte daha çok yer almasının olumlu sonuçları olacağı bir kesindir. Kadınlar için eşit haklar maddesi toplumsal büyümeye önemli faydalar sağlayabilir. Eşit eğitim ve iş fırsatlarının sağlanmasıysa ekonomik büyümeye ve akademik gelişime katkıda bulunacaktır.

Su, İstanbul Üniversitesi

***Yazı, internet sitesinden çevrilip eklemeler yapılmıştır.**

Orijinal yazıyı okumak için

<https://studycorgi.com/women-equality-cultural-prerequisites-and-feminism/>

SÜPHELİ KADIN
ÖLÜMÜ YOKTUR.
GİZLENEN ERK*
ŞİDDETİ VARDIR

DAHA KAC
KADIN CİNAYETİNE
(!) İNTİHAR SÜSÜ
VERECEKSİNİZ

mor bülten

Şüpheli Kadın Ölümü değil, Faili Korunan Kadın Cinayetleri!

Aile politikaları, cezasızlık politikaları, kadın düşmanı uygulamalar, tarikatlaşma.. Ülkemizde her gün kadınlar çeşitli politikaların ve uygulamaların uygulanması sonucu katlediliyor. Mor Boya Bülten’de işte tam da bunları ele alacağız.

Bu sayının satırlarında 6 yıldır “şüpheli ölüm” denilmesinin ardından bu sene soruşturma kapsamında bulgular ortaya konan Gülistan Doku’yu, Kuran’a Hizmet Vakfı yöneticisi Aydın Şengüler tarafından istismar edilen ve “şüpheli ölüm” kapsamında değerlendirilen Fatmanur Çelik ve kızı Hifa İkra’yı, 18 yaşında aile aramaları sonucunda hayatını kaybeden sıra arkadaşımız İlayda Zorlu’yu ve 2 Mayıs’ta “Aile Yılı” kapsamında Resmi Gazete’de yayınlanan genelgeyi inceleyeceğiz.

Munzur Üniversitesi Öğrencisi Gülistan Doku, 5 Ocak 2020 tarihinde “kaybolmuştur”. O günden bugüne dosya pekçok kez kapatılmış, arama çalışmalarına son verilmiş, dosya yalnızca teknik olarak açık bırakılmıştır. Dosya boyunca “intihar”, “zorla kaybedilme”, “cinayet”, “delil karartma”, “siyasi nüfuz kullanımı” gibi çok farklı iddialar ortaya atılmıştır, fakat bugün dahi halen daha resmi bir kanı yoktur. 2024 yılında Ebru Cansu’nun başsavcı olarak atanmasından sonra dosya tekrardan açılmış, Akın Gürlek’in Adalet Bakanı olarak atanmasının ardından da 6 senedir bulunamayan

bulgular “bir anda” kamuoyuna servis edilmeye başlanmıştır. Dönemin Valisi Tuncay Sonel tarafından Gülistan’ın telefonundan 7 saniyelibilgi akışı sağlandığı en önemli bulgulardan biridir. Akabinde Akın Gürlek’in açıklamalarından sonra Mustafa Türkyay Sonel’in gözetimine alınması, şüpheli sayısının artırılması her ne kadar olumlu gelişmeler gibi gözükse de dönemin siyasi konjktürüne göre atılan adımlardan olabileceği de aklımızdan çıkarmamız gereken önemli bir durumdur.

Fatmanur Çelik, çocuk yaşta Aydın Şengüler tarafından evlendirip istismara maruz bırakılmıştır. Aydın Şengüler, Fatmanur Çelik'in kızı Hifa İkra'yı da sistematik bir şekilde istismar eden bir faildir.

2023 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na taşınmış olsa dahi, Bakanlık bu konuda gerekli koruma desteğini sağlamamış, fail cezalandırılmamıştır. Ocak ayından itibaren Fatmanur Çelik, İstanbul Anadolu Adliyesi önünde adalet nöbetine başlamış ve "Bir gün intihar haberimi alırsanız, inanmayın." demiştir. 2 Mart

Fatmanur Çelik ve Hifa İkra'nın Zeytinburnu'nda ölü bedenlerine ulaşıldı. Fatmanur Çelik, tarikat tarafından ölüm tehditleri almasına rağmen devlet-tarikat işbirliği Fatmanur Çelik'i ölüme terk etmiştir. Fatmanur Çelik ve Hifa İkra bu işbirliği sonucunda öldürülmüştür.

İlayda Zorlu, 18 yaşında Karadeniz Teknik Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümü öğrencisiydi. Kampüsünde, sokakta geleceksizliğe, yoksulluğa, kadın cinayetlerine karşı eylemlere katılan, mücadele eden üniversitelilerden, bizden biriydi.

Ancak Emniyet, bu mücadeleyi İlayda'nın polis babasına çeşitli yalan ve iftiralarla anlattı. İlayda, aile içi şiddete ve ölüm tehditlerine maruz kaldı ve 17 Nisan'da hayatını kaybetti. Medyada ve haber kanallarında İlayda Zorlu'nun ölümü intihar ya da "şüpheli ölüm" başlıklarıyla yazıldı. Fakat yaşanan durum, polis-devlet işbirliğiyle üniversiteli bir kadını aile içi şiddete ve baskıya terk etmektir.

Barınma, beslenme, eğitim gibi temel haklara dikilen göz, bu sefer üniversiteli bir kadının yaşamına dikilmiştir. İlayda Zorlu'nun ölümü basit bir intihar ya da "şüpheli kadın ölümü" değil, apaçık bir cinayettir.

GENELGE

Cumhurbaşkanlığından:

Konu: Aile ve Nüfus On Yılı (2026-2035)

GENELGE

2026/4

2 Mayıs gecesi Resmi Gazete’de “**Aile ve Nüfus On Yılı**” genelgesi yayınlandı. Bu genelge içerisinde halihazırda uygulanan evlenmeye ve çocuk doğurmaya yönelik teşviklerin yanında, üniversitelerde bu politikaları besleyecek akademik içeriklerin bulundurulması, medyanın bu politikalara uygun hale getirileceği, sansür uygulamaların arttırılacağı maddelendi.

Önümüzde apaçık bir çelişki bulunmaktadır. Kadın cinayetlerinin yüzdesel olarak büyük bir çoğunluğu aile içerisinde bir erkek tarafından gerçekleştirilmektedir. Kadınlar aile içerisinde her türlü baskı ve şiddete maruz kalmaktadır. **Yoksulluk ve geleceksizlik her geçen gün intihar sayılarını arttırırken, “doğum oranlarını” arttırmak için “aileyi” güçlendirmek, bu uygulamaların apaçık kadınların bedenleri ve yaşamları hakkında söz kurma hedefini göstermektedir.** İktidar aynı zamanda bu politikalarını topluma kültürel olarak da aşılamaya çalışmaktadır.

Genelgede Mayıs ayının son haftasının “Milli Aile Haftası” olarak kutlanacağı yayınlandı. Her gün bir kadın aile üyesi bir erkek tarafından katledilirken, bu “kutlama” çağrısının kadınlarda yankı bulmayacağı kesindir.

Eylül, İstanbul Üniversitesi

Zapt Edilemeyen Bedenler

Tarih boyunca sağlık alanında kadınlar ve bedenleri üzerine tonlarca Şey söylenip yazıldı ama bunların çok azı kadınların kendi sözleriydi; çoğu eril bir bakıŐ açısıyla erkekler tarafından üretildi. Çünkü günün sonunda kadın, sağlık alanında bilgi üreten biri olarak değil; “Őifacı”, “cadı” ya da denetlenmesi gereken bir beden olarak anıldı. Tıp tarihi önce Őifalarımıza “hurafe” dedi, sonra da kadın bedenini bozuk bir makineymiŐ ve sürekli tamire ihtiyaç duyuyormuŐ gibi göstermeye baŐladı. Bugün hâlâ jinekoloji, sağlık alanının en deđersizleŐtirilen ve en fazla yabancılaŐtırılan dallarından biri. İŞte bu deđersizleŐtirmenin kısa tarihi!

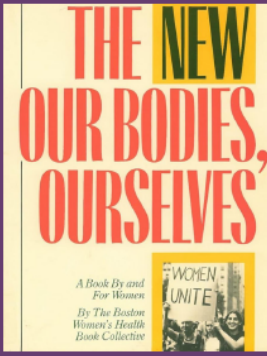
Her Şey ilk olarak Őifanın suç sayılmasıyla baŐladı. Orta Çağ'da toplumun temel sağlık kaynağı ebeler ve Őifaclarıken, dönemin erkek egemen tıp anlayıŐı ve kilise bu kadınları “cadı” ilan etti. Kadınların tıp eğitimi alması yasaklandı; kuŐaklar boyunca aktarılan bitki, doğum ve beden bilgisi “koca karı ilacı” gibi ifadelerle küçümsendi. 18. ve 19. yüzyıllara geldiğinde kadın bedeni bu kez “tamir edilmesi gereken bozuk bir makine” olarak ele alınmaya baŐlandı. Özellikle 19. yüzyılda hakkını arayan, mutsuz olan, öfkelenen ya da toplumun çizdiği sınırlara sığmayan kadınları “histeri” teŐhisi konuldu. Bunun bilimsel bir dayanağı yoktu; patriyarkanın kadın bedenini disipline etme biçimlerinden biriydi. O günlerde bir derdin mi vardı? Çok mu konuŐuyordun? Öfkeli miydin? Tıp dünyasına göre sorun senin yaşam koŐulların ya da maruz kaldığın baskılar değil; “yerinde durmayan” rahmindir. Kadın bedeni patriyarkanın iki dudağı arasındaydı.

Bu nesneleŐtirme daha da sertleŐerek devam etti ve jinekolojinin temelleri de büyük ölçüde bu sömürü düzeni üzerine kuruldu.

Bugün hâlâ birçok yerde “jinekolojinin babası” olarak anılan J. Marion Sims, köleleŐtirilmiŐ siyahi kadınların bedenleri üzerinde rızaları olmadan ve anestezi uygulamadan deneyler yaptı. Tıp, uzun süre beyaz ve erkek normunun dıŐında kalan bedenleri yalnızca düzeltilmesi gereken birer “anza” ya da bilimin ilerlemesi için kullanılabilecek birer hammadde olarak gördü.

Jinekoloji masası yalnızca bir muayene alanı değil; bedenlerimiz üzerinde kurulan bu beyaz, erkek ve mülkiyetçi tahakkümün tarihsel miraslarından biridir.

Ama bu tarihin içinde yalnızca baskı yok; direniŐ de var. 1970'lerde bir grup kadının “Doktorlar bize bedenimizi anlatmıyorsa biz birbirimize anlatırız” diyerek baŐlattıđı **Our Bodies, Ourselves** hareketi*, kadınların aynalarla kendi bedenlerini incelemesini, bilgi üretmesini ve bedenleri hakkında söz sahibi olmasını sağladı. Bu, yüzyıllar önce ellerinden alınan hakkın geri alınmasıydı.

“Our Bodies Ourselves” hareketin kökeni, 1969 yılında Boston’da düzenlenen bir kadın konferansına dayanır. Konferansa katılan kadınlar, sağlık sisteminde doktorların ve tıp kurumlarının kadın bedenine ilişkin bilgiyi tekellerinde tuttuklarını, kadınların ise kendi bedenleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını tartıştılar. Bu konferansın ardından *Boston Women’s Health Book Collective* (Boston Kadın Sağlığı Kolektifi) kuruldu.

1970’te ise ilk ismiyle “Women and Their Bodies” isminde kitap yayınlandı. Sonrasında ismi “Our Bodies Ourselves” olarak değiştirildi.

Ama mesele yalnızca geçmişte olmadı; bugün de devam ediyor.

Günümüzde kadınların ağrılarının “ciddi” olarak görülmemesi, regl sancılarının “abartı” görülmesi, endometriozis gibi hastalıkların teşhisinin yıllarca gecikmesi, doğum sırasında uygulanan şiddetin normalleştirilmesi ve kürtaj hakkına yönelik politik saldırılar aynı sistemin güncel biçimleri. Yapay zekâdan ilaç deneylerine kadar pek çok yeni teknoloji bile “varsayılan beden” olarak hâlâ erkek bedenini merkeze alıyor.

Bugün kendi bedenimiz hakkında bilgi sahibi olmak yalnızca bireysel bir farkındalık değil; politik bir eylem. Çünkü bedenini tanıyan, deneyimini küçümsetmeyen ve kendi sözüne güvenen biri bu sistem için daha zor yönetilir hâle gelir. Bedenimiz üzerindeki her söz hakkı, bu sömürgeci ve patriyarkal tarihe verilmiş bir cevaptır.

SÖZ DE ŞİFA DA BİZİM!

Ilgın, Medipol Üniversitesi

Zihin Yüklemesi (Mental Load) Nedir Neden Bundan Kadınlar Daha Çok Etkilenir?

Eşitliğin önünde duran, gizli kalmış bir eşitsizlik var: "Mental-Load" yani "Zihin Yüklemesi". Kastedilen; kadınların her gün, gün boyunca hallettiği o görünmez yapılacak işlerdir. İşte Psikolog ve Yazar Patricia Cammarata'dan birkaç soru ve cevapla Mental-Load!

1 Mental-Load tam olarak nedir?

Ev hayatını yürütmeyi bir proje yönetimi gibi düşünelim. Bu süreci de bir buz dağına benzetirsek;

Suyun üstünde kalan kısım çiftlerin genellikle kolayca paylaştığı yemek, temizlik gibi fiziksel işlerdir. Suyun altında kalan devasa kısım ise işlerin aksamadan yürütmesini sağlayan zihinsel emektir. İhtiyaçları önceden kestirmek, plan yapmak, kararlar almak ve takibini yapmak gibi. Yani; aile hayatını ayakta tutan asıl güç, zihinde hiç durmadan dönüp duran o görünmez "yapılacaklar listesi" ve bu listenin yönetimidir.

Mental-Load sadece kadınlara mı özgü?

Zihinsel yük erkeklerin üzerinde de olabilir, ancak genellikle kadınların omuzlarındadır. Bunun temel sebebi, kadınların çocukluktan itibaren

"aileden sorumlu kişi" olarak yetiştirilmesidir. Kadınlar dışarıda bir işte çalışsalar bile, ev içindeki bu zihinsel sorumluluk duygusu değişmemektedir. Veriler, kadınların ücretsiz bakım emeğine (ev işleri, çocuk bakımı) erkeklerden ortalama %52,4 daha fazla zaman harcadığını gösteriyor. Pandemi süreciyle birlikte bu eşitsizlik daha da derinleşmiştir. Kısacası, toplumsal yetiştirilme tarzı, kadınları çalışıp çalışmamlarından bağımsız olarak evin "yöneticisi" konumuna itmekte ve bu da hem zihinsel hem de fiziksel emek paylaşımında büyük bir uçuruma neden olmaktadır.

3 Mental-Load-Tuzağı kadınlar için hangi riskleri barındırıyor?

Sorumluluk yükü aşırı yüklenmeye dönüşebilir ve tükenmişlikle sonuçlanabilir. SPD'li siyasetçi Renate Schmidt bu konuda çok isabetli bulduğum bir cümle kurmuştu: Kadınların aynı anda yüzde 100 iş kadını, yüzde 100 anne ve yüzde 100 partner olamayacaklarını, aksi takdirde çok kısa sürede yüzde 300'lük bir enkaz haline geleceklerini söylemişti.

Avşin, İstanbul Üniversitesi

Tüm ropörtajı okumak için

<https://www.aok.de/pk/magazin/familie/elter/mental-load-wie-unsichtbare-aufgaben-frauen-belasten/>

PCOS → PMOS

İsmi Değişti, Ya Geriye Kalan Her Şey?

Her sekiz kadından birini etkileyen polikistik over sendromunun (PCOS) adı, *polyendocrine metabolic ovarian syndrome* (PMOS) yani çoklu endokrin-metabolik yumurtalık sendromu olarak değiştirildi. Yeni seçilen ismin bilimsel doğruluk, anlaşılabilirlik, damgalamadan kaçınma, kültürel uygunluk ve uygulanabilirlik ilkelerine dayanması amaçlanıyor. İsmi değiştirilmesinin temel nedeni, PCOS isminin hastalığı bilimsel olarak eksik ve yanıltıcı biçimde tanımlamasıydı. "Polikistik" ifadesi, patolojik yumurtalık kistlerinin varlığını ima etse de bu yapılar gerçek kistler değil; gelişimini tamamlayamamış küçük foliküllerdir. Ayrıca eski isim, hastalığı yalnızca yumurtalıkla ilişkili bir sorun gibi göstererek çeşitli endokrin ve metabolik özellikleri gölgede bırakıyordu.

PMOS uzun süre üreme sistemi ve yumurtalık kaynaklı bir hastalık olarak algılansa da artan araştırmalar, PMOS'un temelinde *insülin direnci (kilo alımına yatkınlık, bel çevresinde yağlanma, kan şekeri dengesinde bozulma ve tip 2 diyabet riskinde artış), androjen fazlalığı (testosteron ve benzeri hormonların artması; yüzde, çenede, göğüste veya karında artmış tüylenme, akne, saçlarda erkek tipi*

seyrelme veya dökülme), nöroendokrin düzensizlikler (beyin ile yumurtalıklar arasındaki hormonal iletişimin bozulması; bunun yumurtlama düzenini ve adet döngüsünü etkilemesi) ve yumurtalık hormonlarıyla ilişkili bozuklukların bulunduğunu gösteriyor. Ayrıca PMOS, depresyon ve anksiyete gibi psikolojik etkilerle de ilişkili.

Hastalığın ismindeki bu bilgi yanlışı ve eksiklikler tanıyı geciktiriyor; etkilenen bireylerin %70'e yakınının tanı almadan kalmasına neden olabiliyor. Birçok kadın; kilo artışı, akne, tüylenme, adet düzensizliği, depresyon ya da anksiyete gibi şikâyetleriyle tanı almadan yıllarca yaşıyor. Bu şikâyetlerin göz ardı edilmesi, kadın sağlığının sistematik olarak ihmal edildiğini gösteriyor. Kadınların yaşam kalitesinin bu denli olumsuz etkilenmesi, yaşadığımız patriyarkal dünyada pek bir anlam ifade etmiyor. İhmal sadece bununla kalmıyor; eski ismin dar çerçevesi, araştırmaların hastalığı ele alış biçimini de sınırlıyor.

Araştırma alanındaki bu eksiklikler PMOS'a özgü değil. Kadın sağlığını etkileyen birçok hastalık; yaygınlığına, yaşam kalitesini düşürmesine, diyabet, kalp-damar hastalıkları, gebelik komplikasyonları ve ruh sağlığı sorunları

gibi ciddi sonuçlarla ilişkili olmasına ve erken ölüm riskini artırması rağmen araştırma bütçelerinde hak ettiği yeri bulamıyor.

2020'de küresel sağlık araştırma fonlarının yalnızca %5'i kadın hastalıklarına ayrılmış. Hangi hastalıkların araştırıldığı, fonlandığı ve ciddiye alındığı; hangi bedenlerin ağrısının ve hangi hayatların kalitesinin araştırılmaya değer görüldüğünü gösteriyor.

Bunları okurken “1800'lü yıllarda mı yaşıyoruz, birazdan bir doktor gelip hepsini histerik olmama mı bağlayacak?” diye düşünebilirsiniz. Hayır, ne yazık ki bugünümüzde ve kadınlar hâlâ en temel insanlık hakkı olan sağlık konusunda dahi görünürlük mücadelesi vermek zorunda.

Yine de PMOS isim değişikliği, yıllarca eksik ve yanlış tanımlanan bir hastalığın daha doğru görülmesi açısından umut verici. Bu çalışmada olduğu gibi kadınların bilginin üretiminde yer alması da kadın sağlığının daha fazla araştırılmasını sağlıyor. Kadınların ve sağlıkta eşitsizliğe maruz kalan herkesin mücadelesinin, her insanın eşit sağlık hizmeti alabildiği bir dünyaya dönüşmesini umut ederek yazımı bitiriyorum.

Ezgi, Marmara Üniversitesi

**bir çizimle,
iki satırla,
ya da sadece okuyarak
BU BOYAYA ORTAK OL!**

**Görüş ya da önerilerin
için bize ulaş!**

**Instagram
@morboyafanzin**